

Differentiation af $f(x) = \frac{1}{x}$

Sætning 1

Funktionen $f(x) = 1/x$ er differentiabel i ethvert punkt $x_0 \neq 0$, og differentialkvotienten er givet ved $f'(x_0) = -1/x_0^2$.

Bevis: Vi bruger tretrinsreglen:

$$\begin{aligned}
 1. \quad \text{Differenskvotienten: } \frac{\Delta y}{\Delta x} &= \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} = \frac{\frac{1}{x} - \frac{1}{x_0}}{x - x_0} \\
 2. \quad \text{Reduktion: } \frac{\Delta y}{\Delta x} &= \frac{\frac{1}{x} - \frac{1}{x_0}}{x - x_0} = \frac{\frac{x_0 - x}{x \cdot x_0}}{x - x_0} = \frac{x_0 - x}{x \cdot x_0 \cdot (x - x_0)} \\
 &= \frac{x_0 - x}{(x - x_0) \cdot x \cdot x_0} = \frac{-(x - x_0)}{(x - x_0) \cdot x \cdot x_0} = -\frac{1}{x \cdot x_0}
 \end{aligned}$$

1. lighedstegn: Forskriften indsættes. 2. lighedstegn: Hver brøk forlænges, så de får samme nævner, dvs. $x \cdot x_0$. 3. lighedstegn: Der sættes på fælles brøktreg. 4. lighedstegn: En brøk divideres med et tal ved at tallet ganges ned i nævneren. 5. lighedstegn: Omskrivning af tælleren, så vi får parentesen $(x - x_0)$ i både tæller og nævner. 6. lighedstegn: Parentesen divideres væk.

$$3. \quad \text{Grænseværdi: Vi konstaterer, at } \frac{\Delta y}{\Delta x} = -\frac{1}{x \cdot x_0} \rightarrow -\frac{1}{x_0 \cdot x_0} = -\frac{1}{x_0^2} \text{ for } x \rightarrow x_0.$$

Da grænseværdien eksisterer, konstaterer vi, at f er differentiabel i $x_0 \neq 0$, og at differentialkvotienten i x_0 er lig med $f'(x_0) = -1/x_0^2$.

Det ønskede er dermed vist.

□